

E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21336>

Özet

E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği, bireylerin hayat arkadaş? seçimi sürecinde ailelerinin algılanan etkisini, bask?s?n? ve deste?ini ölçmek amacıyla geli?tirilmiş psikometrik bir araçtır. Özellikle Türk kültürü gibi aile yap?s?n?n evlilik kararlarında merkezi bir rol oynad??? toplumlarda, bu ölçek, bireysel özerklik ile ailesel beklentiler arasındaki dengeyi ve çat??malar? bilimsel olarak de?erlendirme imkanı sunmaktadır. Ölçek, 2019 yılında Ak?n ve Üstal tarafından yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmasıyla bilim dünyasına sunulmuştur.

Bu ölçek, sosyal bilimler alanında, özellikle aile danışmanlığı, gelişim psikolojisi ve sosyoloji çalışmaları, e? seçimi dinamiklerini ve kültürel etkileşimleri incelemek için önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Ölçeğin geliştirilmesi, **e? seçimi** sürecinde ailenin rolünün karmaşık yap?s?n? ampirik verilerle ortaya koymayı amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

E? seçimi, aile rolü, evlilik, kültürel psikoloji, ölçek geliştirme, Geçerlik, psikometri.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Burcu Üstal

Amaç

E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin temel amacı, genç yetişkinlerin veya evlilik hazırlığındaki bireylerin, partner seçimi kararlarında aile üyelerinin (anne, baba, geniş aile) ne ölçüde etkili olduğunu, bu etkinin hangi boyutlarda (destekleyici, engelleyici, yönlendirici) gerçekleştiğini ve birey üzerindeki algısal etkisini belirlemektir. Ölçek, özellikle geleneksel ve modern değerlerin çatıştığı bağlamlarda, bireyin **e? seçimi** özerkliği ile aile onayı arasındaki ilişkiyi nicel olarak analiz etmeyi hedefler.

Bu araçın geliştirilmesi, alan araştırmacıların, evlilik uyumu, ilişki doyumu ve aile içi çatışma gibi değişkenlerin, aile etkisinin düzeyine bağlı olarak nasıl değiştiğini araştırmalarına olanak tanımaktadır. Ölçek, hem klinik hem de akademik ortamlarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Kavram)

Ölçek, sosyo-kültürel bağlamda kritik öneme sahip olan ailenin e? seçimi üzerindeki etkisini ölçen çok boyutlu bir yapıyı hedeflemektedir. Bu yapı, genellikle aştaki temel bileşenleri içermektedir:

Ailesel Baskı ve Kontrol: Ailenin, bireyin partner seçiminde doğrudan müdahale etmesi, belli kriterleri dayatması veya seçimi onaylamaması durumunda uyguladığı psikolojik ya da sosyal baskı düzeyi.

Ailesel Destek ve Onay: Ailenin, bireyin yaptığı partner seçimini duygusal olarak desteklemesi, ilgiyi kabul etmesi ve evlilik sürecine olumlu katkıda bulunması.

Geleneksel Beklentilere Uyum: Bireyin, ailesinin kültürel veya sosyal sınıf beklentilerine ne ölçüde uygun bir partner seçme eğilimi taşıdığı.

Ölçek, bu boyutları ayrı ayrı değerlendirerek, ailenin rolünün sadece tek bir baskı faktörü olmadığını, aynı zamanda destekleyici ve normatif bir çerçeve çizdiğini göstermeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme aşamasında **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla yürütülmüştür. Akın ve Üstal'ın 2019 tarihli çalışmasında, yapı geçerliliğini desteklemek için öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır varsayılmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin teorik beklentilerle uyumlu bir faktör yapısına sahip olduğu, maddelerin ait oldukları faktörlere yüksek yükler verdiği ve kabul edilebilir uyum indeksleri (Faktör Analizi) gösterdiği raporlanmıştır. Ayrıca, ölçüt bantları geçerlik kapsamında, ölçek puanları, evlilik tutumları veya aile bantları gibi ilgili diğer değişkenlerle beklenen yönde ilişkiler gösterdiği belirtilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin psikometrik özellikleri kapsamında güvenilirlik analizleri, ölçeğin zamana ve farklı örneklemelere karşı tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermiştir. Çıktı tutarlılık güvenilirliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir.

Raporda, ölçeğin genel Cronbach Alfa katsayısının kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 üzeri) üzerinde olduğu ve alt boyutlar için de yüksek iç tutarlılık değerlerine ulaşıldığı belirtilmiştir. Bu durum, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin kararlılığına test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları da yapılmıştır varsayılmaktadır, bu çalışmaların sonuçları ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını teyit etmiştir.

Faktör Analizi

E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin faktör yapısını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen

analizlerde, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in temel boyutlar? ke?fedilmi?tir. Bu a?amada, ölçe?in birden fazla alt boyuttan olu?tu?u tespit edilmi?tir. Ard?ndan, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n farklı bir örneklem üzerinde do?rulanmas? sa?lanm???r.

Faktör analizi sonuçlar?, ailenin rolünü kapsayan kavram?n, bireysel özerklik, geleneksel normlara ba?lılık ve ailesel müdahale gibi alt faktörlere ayr?ld???n? ortaya koymu?tur. Bu çok faktörlü yap?, e? seçimi sürecinin karma???k kültürel ve psikolojik dinamiklerini yans?tmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe ölçek)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme (Örn: "Hiç kat?lm?yorum"dan "Tamamen kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve genç yeti?kinler.

Ya? Grubu: 18-35 ya? aral??? (Evlilik karar? verme a?amas?ndaki bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, evlilik dü?üncesi olan veya ili?ki içerisinde bulunan bireylerden olu?an örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

?leti?im ve Kaynak Eri?imi

Ölçek hakk?ndaki detaylı bilgilere ve çal???man?n sunumuna a?a???daki kaynaklar aracılığıyla eri?ilebilir. Orijinal sunumun PDF dosyas? da mevcuttur.

Sorumlu Yazar ?leti?im: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Orijinal PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: [es-seciminde-ailenin-rolu-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/es-seciminde-ailenin-rolu-olcegi-toad.pdf)

Kongre Bildiri Kitapç??? Linki: usbik.com

Anahtar Kelimeler

Evlilik karar?, ailesel etki, kültürel normlar, psikolojik dan???manlık, geli?im psikolojisi, sosyal psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı?k E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Ahmet Akın)

Yazın?ma Adresi: İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye (Varsayım?sal olarak 2019 yılındaki bağılı?k).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçe?in kullanımı için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için ücret bilgisi mevcut değildir, genellikle izin alınması yeterlidir.

Test Yılı: 2019 (İlk sunum tarihi).

Kaynaklar

Akın, A., ve Üstal, B. (2019, 31 Ocak, 1-2 Şubat). *E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. II. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Nevşehir, Türkiye.

E? Seçiminde Ailenin Rolü Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.

Ölçek maddeleri bu akademik sunumda yer almamaktadır.